

Victorine

Lesbrief

Jet van Overeem

TEKENINGEN VAN:

Annemarie van Haeringen

Uitgeverij Hoogland & Van Klaveren

OVER HET VERHAAL

Het begon met sissen achter mijn rug en stiekem wijzen. Zomaar van de ene op de andere dag. Victorine is gaan geloven dat de kinderen in haar klas gelijk hebben. Dat zij anders is en geen succes. Hoe doen al die kinderen dat toch: leuk zijn? vraagt Victorine zich af. Ze piekert zich suf, maar durft het aan geen mens te vertellen. De poes en de boom in de straat proberen haar te helpen. Pas als de zomervakantie aanbreekt, keert de rust terug. Victorine geniet van haar vrijheid. Ze ontdekt wie zij is en dat dat precies de bedoeling is!

OVER HET THEMA

Victorine is een prentenboek dat kinderen die het moeilijk hebben met zichzelf een hart onder de riem steekt en invoelbaar maakt wat pesten teweegbrengt. Door de ik-vorm waarin het verhaal is geschreven, zullen zowel kinderen die weleens gepest zijn, als ook leeftijdsgenoten die pestgedrag waarnemen of hier zelf een actieve rol in spelen, gestimuleerd worden om zich te verplaatsen in wat Victorine meemaakt en voelt.

Daarbij doet het boek volwassenen beseffen dat kinderen die gepest worden de oorzaak van het pestgedrag vaak volledig bij zichzelf zoeken. Dat leidt tot piekeren en vaak ook tot gevoelens van minderwaardigheid en eenzaamheid. Om uiteenlopende redenen zetten veel kinderen niet de stap om erover te praten, waardoor het probleem soms lange tijd onopgemerkt blijft. Gepest worden kan langdurig een negatief effect hebben op de persoonlijkheidsvorming van kinderen. Meer dan genoeg reden om op school structureel aandacht te besteden aan dit hardnekkige, sociale probleem, dat ook de sfeer in de klas flink kan bederven.

Het verhaal en de kleurrijke, gevoelige illustraties van Annemarie van Haeringen bieden volop mogelijkheden om met de klas op een open en veilige manier te praten over situaties waarin een kind sociaal buitengesloten raakt. Het empathisch vermogen wordt door dit verhaal aangesproken en aan het einde van het boek wordt duidelijk dat elk mens zichzelf is – uniek – en dat dat nou juist zo goed is!

AANGERADEN VOOR

Groep 3 t/m 5

DOELEN VAN DEZE LES

- Inlevingsvermogen vergroten en introspectie bevorderen
- Sociale cohesie versterken
- Voorstellingsvermogen en expressie in woord en beeld stimuleren
- Begrijpend luisteren en/of lezen bevorderen

BENODIGDHEDEN

- Kleurpotloden en grafietpotloden
- Tekenpapier

Kies naar gelang de hoeveelheid beschikbare lestijd, het onderwijsniveau en de eigen onderwijsdoelstellingen na opdracht A één of beide vervolgoopdrachten.

In opdracht A gaat het om inlevingsvermogen, introspectie en begrijpend lezen/luisteren. In de opdrachten B en C gaat het om voorstellingsvermogen en expressie in woord en beeld.

OPDRACHT A

LEZEN, LUISTEREN EN MET ELKAAR PRATEN

Vorm een kring in de klas, of buiten op het schoolplein. Lees het eerste deel van het prentenboek voor – tot en met de nachtmerrie van Victorine – en toon steeds de illustraties.

Lees na de eerste helft van het boek niet direct verder, maar begin een groepsgesprek rondom (enkele van) de volgende vragen:

- Over wie gaat het verhaal? Het lijkt alsof Victorine tegen ons praat; hoe komt dat?
- Wat maakt Victorine mee op school? Wat doen de kinderen van haar klas?
- Hoe reageert Victorine daarop?
- Denkt Victorine dat de pestkoppen gelijk hebben?
- Door al dat pesten denkt Victorine dat zij anders is, minder leuk dan anderen. Waar piekert zij over?
- Waarom durft Victorine aan niemand te vertellen dat ze wordt gepest?

Lees nu de tweede helft van het prentenboek voor en toon steeds de illustraties.

Het kringgesprek gaat daarna verder en wordt nu persoonlijker. Houd daarbij rekening met de actuele groepssituatie, zeker wanneer pesten aan de orde is in de klas. Zorg voor een sfeer waarin zowel een gepest kind, als een kind dat weleens pest zich veilig voelen. Het kan verstandig zijn om vooraf de afspraak te maken om geen namen van kinderen te noemen.

Het kringgesprek zou verder kunnen gaan rondom (enkele van) de volgende vragen:

- Wat voel jij, als je je voorstelt dat jij Victorine bent?
- Wat zou jij Victorine aanraden om tegen het pesten te doen? Waarom?
- Hoe zou jij Victorine kunnen helpen, als je in haar klas zat?
- Wat zou de meester van Victorine kunnen doen?
- Hebben wij in onze klas ook weleens zoiets meegemaakt? Is het goed gekomen? Hoe?
- Hoe kijk je daar nu op terug? Wat voel je erbij?
- Hoe zou het komen dat mensen elkaar soms pesten? Wat heb je daar eigenlijk aan?
- Aan het einde van het boek gaat het beter met Victorine. Hoe komt dat?
- Welke plaat – illustratie – uit het boek valt jou het meest op? Waarom?
- De naam Victorine komt van het woord victorie. Dat betekent 'overwinning'. Past dat bij het verhaal?

OPDRACHT B
STUUR EEN BRIEF NAAR VICTORINE!

Vertel de leerlingen dat zij een brief mogen sturen naar Victorine. Een tekenvel (of A4'tje) wordt in de breedte in drieën gevouwen. Op het onderste vlak maken de kinderen met kleurpotlood een tekening voor Victorine. Vraag de kinderen om te bedenken wat zij precies tegen haar zouden willen zeggen. Dat schrijven zij boven hun tekening. Geef tips voor de aanhef en afsluiting van een brief.

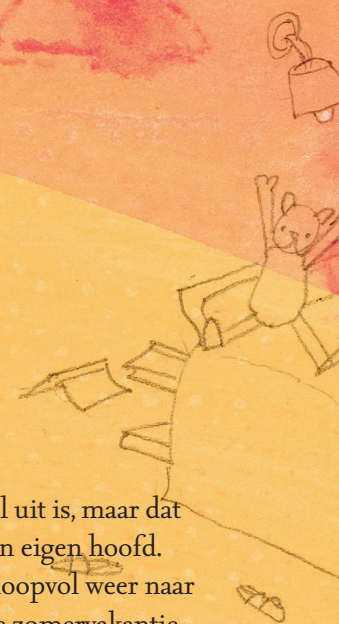
Scans of foto's van de brieven mogen per mail gestuurd worden naar de auteur van Victorine: Jet van Overeem, info@allyoucandream.nl. Inzendingen kunnen rekenen op antwoord.

OPDRACHT C
GA VERDER WAAR HET BOEK STOPT!

Vertel de leerlingen dat het boek dan nu wel uit is, maar dat het verhaal verder zou kunnen gaan – in hun eigen hoofd. Aan het einde van het boek gaat Victorine hoopvol weer naar school. Het gaat dan veel beter met haar. De zomervakantie was fijn en Victorine begrijpt nu dat zij gewoon zichzelf mag zijn. Dat dat juist de bedoeling is!

Hoe zou Victorines eerste schooldag na de vakantie zijn, denk je? Stel je dat eens voor en maak er een tekening over. Schrijf er ook bij wat er gebeurt, of wat iedereen denkt of zegt.

Meer weten over pesten?
Nederlands Jeugdinstituut
www.nji.nl/pesten/pesten-en-het-brein

OVER DE AUTEUR

Jet van Overeem studeerde Kunstgeschiedenis aan de Rijksuniversiteit Utrecht en voltooide daarna ook de Pabo aan de Haagse Hogeschool. In haar huidige functie als hoofd Educatie & conservator bij Kunstmuseum Den Haag komen haar liefde en belangstelling voor kinderen en kunst samen. Daarvóór werkte zij als museumdocent jarenlang met kinderen in diverse musea in Den Haag.

Vanaf haar kindertijd leest en verzamelt Jet prentenboeken en schrijft zij verhalen. De psyche van de mens, de kindertijd en de natuur vormen haar belangrijkste inspiratiebronnen. Ook publiceert Jet van Overeem op haar eigen website, www.alleyoucandream.nl. Het is mogelijk om een schoolbezoek van de auteur aan te vragen via de Schrijverscentrale (www.deschrijverscentrale.nl).

OVER DE ILLUSTRATOR

Annemarie van Haeringen volgde de lerarenopleiding Teken en Handvaardigheid in Tilburg waarna ze op de Rietveld Academie koos voor het hoofdvak Illustratie. Al snel verschenen er prentenboeken van haar hand, waarvan er vele bekroond zijn. Zo kreeg zij onder andere drie keer een Gouden Penneel: voor de illustraties in *Malmok* van Sjoerd Kuyper, en voor haar zelfgeschreven prentenboeken *De prinses met de lange haren* en *Beer is op vlinder*. Het begin van de zee werd bekroond met een Zilveren Griffel. In 2021 ontving Van Haeringen een Zilveren Penneel voor *Mensen met koffers*, met tekst van Sjoerd Kuyper. Haar boeken, waaronder de serie over *Kleine Ezel*, zijn wereldwijd bekend en geliefd.

www.annemarievanhaeringen.nl